

MAL-VERKOSTON OHJAUSRYHMÄN KOKOUS I/2025

Aika: to 30.1.2025 klo 9.00–11.30

Paikka: Teams-kokous: [Join the meeting now](#)

Jäsenet

Pj. Johanna Järvinen, yksikön päällikkö, HSL
 Satu Pääkkönen, tulosaluejohtaja, HSY

~~Olli Voutilainen, erityisasiantuntija, TEM~~
 Ruusa Degerman, erityisasiantuntija, YM
 Sini Tohmo, Väylä
 Annu Korhonen, Traficom

~~Hanna Perälä, liikenneneuvos, LVM~~
 Juhani Hallasmaa, ylitarkastaja (ElyEPO)
 Anne Jarva, maankäytön asiantuntija, Kuntaliitto
 Patrik Hämäläinen, Joensuun kaupunki
~~Mervi Vallinkoski, yleiskaavap., Jyväskylän kaupunki~~
 Tero Piippo, yhteyspäällikkö, Kuopion kaupunki
~~Olli Alho, kaupunkikehitysjohtaja, Lahden kaupunki~~
 Paula Paajanen, yleiskaavapäällikkö, Oulun kaupunki
 Mariitta Vuorenpää, yleiskaavas. Porin kaupunki
 Päivi Nurminen, seutujohtaja, Tampereen kaupunkiseutu
 Jyrki Lappi, maankäyttöjohtaja, Turun kaupunki
~~Raine Mäntyselä, professori, Aalto/RYL~~
 Johanna Järvinen, yksikön päällikkö, HSL
 Satu Pääkkönen, tulosaluejohtaja, HSY

Varalla

pj:t vuorottelevat

Katja Palonen, johtava asiantuntija, TEM

Olli Maijala, YM
 Seppo Serola, Väylä
 Maija Stenvall, Traficom
 Maria Torttila, LVM
 Risto Rauhala, yksikön päällikkö (ElyVAR)
 Johanna Vilkuna, liikenne, Kuntaliitto
 Pauli Sonninen, kaavoitusp, Joensuu
 Anna Isopoussu, Jyväskylän kaupunki

Heli Pitkänen, yleiskaavap., Kuopio
 Johanna Sääksniemi, Lahden kaupunki

Mika Uolamo, k.arkkitehti, Oulun kaupunki

~~Mikko Nurminen, rakennusvalvonta, Pori~~
 Eero Kauppinen, Tampereen kaupunkiseutu
 Kaisu Kuusela, Tampereen kaupunkiseutu
 Paula Keskikastari, kaavoituspäällikkö, Turku

Tytti Viinikainen, liikennejärj.asiantuntija, HSL
 Miliza Ryöti, asumisen asiantuntija, HSY

Verkoston koordinaatio

Kati-Jasmin Kosonen, kehittämispäällikkö
 Eero Purontaus, suunnittelupäällikkö

Pydydyt puheenvuorot

Kaisa Kuukasjärvi, LVM, Liikenne 12 (asiakohta 3.)
 Annu Korhonen, Traficom, kestävän kaupunkiliikenteen suunnitelmat (asiakohta 6.)

KÄSITELTÄVÄT ASIAT

1. Kokouksen avaus, läsnäolijoiden toteaminen ja esityslistan hyväksyminen (5 min)

Kokous avattiin klo 09.00.

2. Edellisen kokouksen (12.12.2024) asiat (5 min)

Päätösehdotus: Ohjausryhmä hyväksyy edellisen kokouksen muistion:

<https://mal-verkosto.fi/ohjausryhman-kokoukset-2024/>

Päätös: Ohjausryhmä hyväksyi edellisen kokouksen muistion.

3. Liikenne 12 suunnitelma lausuntokierroksella, esittely (30 + 15 min)

Valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma (Liikenne 12 –suunnitelma) on **strateginen suunnitelma Suomen liikennejärjestelmän kehittämisestä 12 vuodeksi**. Suunnitelma on laadittu liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain (503/2005) mukaisesti. Suunnitelmassa käsitellään kaikki liikennemuodot, henkilö- ja tavaraliikenne, liikenneverkot, palvelut ja liikennejärjestelmän tukitoimet. Liikenne- ja viestintäministeriö on valmistellut suunnitelmaa vuosille 2026–2037 yhteistyössä suunnitelman kannalta keskeisten ministeriöiden, viranomaisten ja muiden toimijoiden kanssa.

Liikenne 12 -suunnitelma luo yhtenäisen tilannekuvan liikennejärjestelmän kehittämistarpeista ja ratkaisuista ja kokoaa yhteen valtion ja kuntien toimenpiteet liikennejärjestelmän kehittämiseksi. Suunnitelmassa esitetään **liikennejärjestelmän nykytilaa ja toimintaympäristön muutoksia koskeva arvio, visio liikennejärjestelmän kehittämisestä vuoteen 2050, valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman tavoitteet ja niitä tarkentavat strategiset linjaukset, alueelliset painotukset sekä toimenpideohjelman tavoitteiden saavuttamiseksi**. Lisäksi suunnitelmaan sisältyy valtion rahoitusohjelma. Vuosien 2026-2029 osalta suunnitelmaluonnos valmistellaan julkisen talouden suunnitelman asettamaan taloudelliseen raamiin, kuten laki liikennejärjestelmästä ja maanteistä edellyttää.

Lopullinen Liikenne 12 –suunnitelma annetaan eduskuntaan syysistuntokauden 2025 aikana. Suunnitelma julkaistaan valtioneuvoston julkaisuarkistossa ja ympäristöselostus liikenne- ja viestintäministeriön julkaisusarjassa.

Liikenne- ja viestintäministeriö pyytää lausuntoja luonnoksesta valtakunnalliseksi liikennejärjestelmäsuunnitelmaksi vuosille 2026–2037 sekä viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain (200/2005) mukaisesta

ympäristöselostuksesta (SOVA-laki). Lausunnot pyydetään 5.3.2025 mennessä lausuntopalvelun kautta, www.lausuntopalvelu.fi -sivuston kautta. Lausunnot ovat julkisia ja avoimia kaikille.

Kaisa Kuukasjärvi liikenne- ja viestintäministeriöstä esittelee kokoukselle Liikenne 12 -suunnitelmaa ja lausuntopyynnön aikataulua ja tarkoitusta.

Lisätietoa ja linkki lausuntokierroksen suunnitelmaluonnokseen:

<https://valtioneuvosto.fi/hanke?tunnus=LVM029:00/2023> - Hankeikkuna (Liikenne 12)
[Lausuntokierros Liikenne 12-suunnitelmaluonnos.pdf](#) -

Päätös: Ohjausryhmä merkitsi Liikenne12 – suunnitelman ja lausuntopyynnön tiedoksi ja keskusteli suunnitelmaan liittyvistä kaupunkiseutuja koskevista näkökohdista.

4. MAL-verkoston ajankohtaiskatsaus (10 min)

Päätyneet hankkeet ja raportit

- VAIHTO, jakeluinfran kehittäminen: [raportti](#)
- Monimuotoiset asuin ympäristöt: [raportti](#)
- Ikäystävälliset kaupunkiseudut, SYKE & MAL-verkosto raportti valmistelussa, julkaistaan ympäristöhallinnon sarjassa helmi-maaliskuussa 2025.

Talouskatsaus ja raportointi

- Koko vuoden talousluvut 2024

Viestintä ja tilaisuudet

- Joulukuun uutiskirje ja uutiskirjeen uudistunut ilme
- MAL-verkoston 15-vuotisviestintä
- Ikäystävälliset kaupunkiseudut seutuwebinaari 12.2.25 klo 9.15.-11.00
- Ikäystävälliset kaupungit hankkeiden päätösseminaari, huhtikuun eka viikko
- Kestävät kuntaverkostot seminaari Kuntatalolla 19.3.25, hybridi
- Kestävien kuntaverkostojen aamukahviwebinaarit, MAL-verkoston & HINKU-verkosto 15.5. klo 8.30-9.30, teemana kestävä maankäyttö ja elinvoima

Päätös: Ohjausryhmä merkitsi ajankohtaiset asiat ja vuoden 2024 talouslaskelman tiedoksi.

5. MAL-verkoston Toiminta ja taloussuunnitelma vuodelle 2025 (45 min)

Valtakunnallinen MAL-verkosto tuo yhteen valtion ja kaupunkien toimijat, alan asiantuntijat, tutkimuslaitokset ja järjestöt ajankohtaisten MAL-teemojen ympärille. Työn tavoitteena on tukea jäsenyhteisöjen yhteensovittavaa MAL-suunnittelua. Toimintaa ohjaa valtakunnallinen ohjausryhmä, nelivuotiskausittain muodostettava Strateginen viitekehys ja

Verkostosopimus sekä vuosittain vahvistettava tarkempi Talous ja toimintasuunnitelma. Viimeisin Verkostosopimus ja Strateginen viitekehys on laadittu kevätkaudella 2024 ja ovat voimassa 2024-2027.

Verkoston uudistettuihin läpileikkaaviin strategiisiin painopisteisiin kuuluvat seudullisuus ja seutuyhteistyö, kestävä maankäyttö, kestävä asuminen sekä kestävä liikennejärjestelmä. Strategiset painopisteet ja tavoitteet löytyvät os: <https://mal-verkosto.fi/mal-verkoston-painopisteet-ja-kestava-kaupunkikehitys/asumisen-ja-asuinymparistojen-kehittaminen/>

MAL-verkoston koordinaatio esittelee kokoukselle vuoden 2025 yhteistyöhankkeet ministeriöiden, Kuntaliiton, seutujen ja tiedelaitosten kanssa toteutettavaksi sekä vuoden 2025 Talouskehikon.

Vuonna 2025 toteutettava hankeyhteistyö

I Elinkeinojen kehittämisen ja MAL-suunnittelun oikea-aikaisesti ajoittuvan suunnitteluyhteistyön kehittäminen

- Elinkeinoalueiden ylikunnallinen kehittäminen kuntien raja-alueilla
- Selvitetään, miten luodaan oikea-aikaisia jaettuja kannustimia ja hyötyjen jakamisen malleja, jotka edistävät ylikunnallisten hankkeiden toteutumista? Hanke nro 1 (liite)

II Kaupunkiseutujen tiivistyvän rakenteen ekologisuus ja terveellisyys

- BOOST 2 Hankeyhteistyö ylikunnallisen kompensatiomallin kehittämiseksi
- Luonnon monimuotoisuuden varmistaminen mal-työssä, ennallistamiskäytännöt ja ylikunnalliset arviointi- ja kompensatiomenettelyt.
- Kaupunkivihreä kaupunkiympäristön laadun ja hyvinvointiedellytysten takaajana, hyvät käytännöt ja esimerkit kaupungeista ja seuduilta. Hanke nro 2 (liite)

III Kestävän liikkumisen ja liikennejärjestelmäsuunnittelun yhteistyö

- TEN-T verkon kaupunkisolmuseutujen kestävä liikumisen toimenpiteet: yhteiset toimenpiteet, henkilö- ja tavaraliikenne, vaihtoehtoiset käyttövoimat, vuorovaikutus ja osallistaminen, toiminnallisten seutujen sparraus, SUMP yhteistyö Traficom ja seutujen kesken
- Asemanseutujen kehittämisen yhteistyö kaupunkiseutujen kanssa. Artikkelisarja, asemanseudut.fi -sivuston ylläpito ja webinaari.
- SUMP yhteistyö UBC:n SUMPS for BSR hankkeen kanssa. Active modes -tyyppinen omin jaloin ja mikromoottoristen laitteiden vaikuttavuuden kehittämien osana MAL-työtä. Pienempien kaupunkikeskusten aktiivisten kulkutapojen (kävely- ja pyöräily), sekä joukkoliikennettä pienimuotoisempien yhteiskuljetukset ja kutsupalvelut kehittäminen ja hyvien käytäntöjen jako.
- Pyöräliikenteen vaikutusten arviointi, Traficom, MAL-verkosto ja YM. Hanke nro 3. (liite)

Päätös. Ohjausryhmä totesi verkoston Talous- ja toimintasuunnitelman luonnoksen ja vuonna 2025 toteuttavat hankeaihiot hyväksytyksi. Päätettiin tunnustella mihin hankkeisiin kukin seutu haluaa osallistua tai toimia kumppanina. (Hanke III pyöräliikenteen vaikutustenarviointi -hankkeen osallistujat valikoituvat sopivan liikennemallin perusteella). Tätä tarkoitusta varten koordinaatio lähettää suunnitelman ja tiedustelun hankekumppanuuksista jäsenistölle helmikuun alussa.

6. Kestävän kaupunkiliikenteen suunnitelmien laadintaan liittyvä yhteistyö (15 min)

Euroopan laajuinen liikenneverkko TEN-T edistää Euroopan unionin talouskasvua ja kilpailukykyä sekä vahvistaa unionin taloudellista, sosiaalista ja alueellista yhteenkuuluvuutta. TEN-T-verkon vaatimuksista ja kehittämisen prioriteeteista on säädetty TEN-T-asetuksessa (2024/1679). TEN T liikenneverkon tavoitteisiin on liitetty tavoite **Kestävän kaupunkiliikenteen suunnitelmien laadinnasta ja toimeenpanosta**¹. Suomessa suunnitelmien laadinta ja toimeenpano koskee **suurimpia kaupunkisolmuja** (urbannodes²), joita ovat 7 MAL-seutua kuntaryhmineen³. Myös muut alueet voivat laatia kestävän kaupunkiliikenteen suunnitelmia omista lähtökohdistaan, mutta siihen ei asetuksessa velvoiteta.

Asetuksen mukaan jäsenvaltioiden on edistettävä kestävän kaupunkiliikenteen suunnitelmien käyttöönottoa ja perustettava **kansallinen kestävän kaupunkiliikenteen suunnitelmia koskeva ohjelma** sekä **kansallinen kestävän kaupunkiliikenteen ohjelmien yhteyspiste**. Ohjelman ja yhteyspisteen tarkoituksena on *tukea paikallisviranomaisia laadukkaiden kestävän kaupunkiliikenteen suunnitelmien kehittämisessä ja kestävän kaupunkiliikenteen suunnitelmien täytäntöönpanon seurannassa ja arvioinnissa* asiaankuuluvien toimenpiteiden, ohjauksen, valmiuksien kehittämisen, avun ja mahdollisesti taloudellisen tuen avulla.

Suomen **kansallinen kestävän kaupunkiliikenteen suunnitelmien yhteyspiste on Traficom**. Yhteyspiste avustaa kestävän kaupunkiliikenteen suunnitelmien valmistelussa ja toteuttamisessa. **Traficom** on jo aiemmin koottu kansallista ja kansainvälistä tilannekuvaa SUMP suunnitteluun liittyen. Annu Korhonen Traficomista esittelee kokoukselle Kestävän kaupunkiliikkumisen suunnitelmien laadinnan peruseräpäätökset ja Traficomien toimintaa kansallisena yhteyspisteenä.

Traficom mm. käy kevään 2025 aikana kaupunkisolmujen kanssa keskustelut **kestävän liikkumiseen liittyvien suunnitelmien tilanteesta seuduilla**. **Keskustelujen** tavoitteena käydä läpi kestävään liikkumiseen liittyvien suunnitelmien tilanteesta seudulla ja sen kunnissa. Lisäksi etsitään hyviä käytäntöjä ja mahdollisia ongelmia suunnitelmien

¹ TEN-T-asetuksessa KOM 2024/1679 ja KOM suosituksessa 2023/550.

² *Urbannodes* on määritelmällisesti keskustaupunkia laajempi toiminnallisen kaupunkiseudun alue².

³ Lisätietoja velvoitteista löytyy TEN-T-asetuksesta (artiklat 40-42). Suosituksia SUMP-suunnitelmaan löytyy asetuksen liitteestä V. <https://traficom.fi/fi/liikenne/liikennejarjestelma/euroopan-laajuinen-liikenneverkko-ten-t>

toteuttamisessa sekä toiveista SUMP yhdyspisteen suuntaan. MAL-verkosto osallistuu yhteistyöhön myöhemmin keväällä sovittavilla tavoilla.

Päätös: Ohjausryhmä merkitsi Kestävän kaupunkiliikenteen kansallisen toiminnan tiedokseen ja antoi evästyksiä Traficomille kansallisena yhteyspisteenä toimimiseen. Nostettiin esiin yleistajuisen suomennoksen tarve.

7. Kevään 2025 kokoukset (10 min)

Päätösehdotus: Sovittiin kevätkauden kokoukset ja workshop-ajankohdat.

Huhtikuu, Seutu-workshop: **to 3.4. klo 8.30 - 11.00.**

Touko-kesäkuun kokous : **ke 11.6. klo 9-11.30.**

8. Muut asiat

Ohjausryhmä hyväksyi Hanna Mattilan jatkamisen ohjausryhmän varajäsenenä hänen vaihdettuaan organisaatiota Aalto-yliopistosta Turun yliopiston kaupunkitutkimuksenohjelmaan. Toivotettiin Ruusa Degerman (YM) ja Eero Kauppinen (TKS) tervetulleiksi mukaan ohjausryhmään.

Kerrottiin EUI:n kevään toiminnasta (ks. kokouksen yhteenvetodiat).

9. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 11.32.